CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
JULIANE KOKOTT
prezentate la 15 iunie 2006 [1]

I — Introducere

1. În prezenta cauză, un tribunal francez, tribunal administratif de Lyon (Tribunalul Administrativ din Lyon) [2], a sesizat Curtea cu mai multe întrebări referitoare la interpretarea dreptului comunitar al contractelor de achiziţii publice. Aceste întrebări sunt adresate în cadrul litigiului privind un spaţiu de petrecere a timpului liber în oraşul francez Roanne, a cărui proiectare şi realizare au fost atribuite unei societăţi de amenajare cu capital mixt fără cerere de ofertă prealabilă. Proiectul se caracterizează în particular prin faptul că numai anumite elemente ale spaţiului de petrecere a timpului liber planificat erau destinate a fi transferate, după finalizare, oraşului, în timp ce alte elemente trebuiau să fie cedate de societatea de amenajare direct unor terţi; cu toate acestea, se prevedea ca oraşul să participe la finanţarea lor, să preia elementele rămase nevândute la sfârşitul acţiunii şi să suporte în final riscul financiar.

2. În acest context, instanţa de trimitere urmăreşte să afle în primul rând care norme din dreptul comunitar al contractelor de achiziţii publice pot să îşi găsească aplicarea în acest tip de operaţiune şi, în special, în ce mod trebuie interpretată noţiunea de contract de achiziţie publică de lucrări. În continuare, se pune problema dacă, pentru a determina valoarea contractului, trebuie să se ţină seama de volumul global al operaţiunii sau numai de preţul pe care autoritatea contractantă trebuie să îl plătească pentru elementele din spaţiul respectiv care îi sunt destinate, precum şi, dacă este cazul, de participarea la finanţarea globală. În sfârşit, ar trebui stabilit dacă este posibilă evitarea unei proceduri de atribuire de contracte de achiziţie în cazul în care, în aplicarea dreptului naţional, convenţia în cauză nu poate fi încheiată, în orice caz, decât cu anumite persoane juridice, iar acestea ar trebui, la rândul lor, să aplice procedurile de atribuire a contractelor de achiziţii publice pentru atribuirea unor eventuale contracte subsecvente.

1 — Limba originală: germana.

2 — Denumit în continuare şi „instanţa de trimitere".

II — Cadrul juridic

A — *Dreptul comunitar*

3. Articolul 1 din Directiva 93/37/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări [3] prevede (fragmente):

„În sensul prezentei directive:

(a) «Contractele de achiziții publice de lucrări» sunt contracte cu titlu oneros, încheiate în scris între, pe de o parte, un antreprenor și, pe de altă parte, o autoritate contractantă definită la litera (b), care au ca obiect fie execuția, fie atât execuția, cât și proiectarea lucrărilor referitoare la una dintre activitățile menționate în anexa II sau a unei lucrări definite la litera (c), fie realizarea, prin orice mijloc, a unei lucrări care să răspundă unor necesități precizate de autoritatea contractantă;

(b) «autorități contractante» înseamnă statul, colectivitățile teritoriale, organismele de drept public și asociațiile formate din una sau mai multe dintre aceste colectivități sau unul sau mai multe organisme de drept public.

«Organism de drept public» înseamnă orice organism:

— constituit pentru a îndeplini în mod expres cerințe de interes general, de altă natură decât industrial sau comercial;

— care are personalitate juridică;

— a cărui activitate este finanțată în cea mai mare parte de stat, de colectivitățile teritoriale ori de alte organisme de drept public sau a cărui gestionare face obiectul controlului acestora din urmă sau al cărui consiliu de administrație, de

3 — JO L 199, p. 54. Această directivă a fost abrogată și înlocuită prin Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO L 134, p. 114, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 116). Această modificare nu a intrat, cu toate acestea, în vigoare decât la 31 ianuarie 2006 și este, prin urmare, fără relevanță în ceea ce privește procedura din acțiunea principală.

conducere sau de supraveghere este alcătuit din membri desemnaţi în proporţie de peste 50 % de către stat, de colectivităţile teritoriale sau de alte organisme de drept public.

[...]

(c) prin «lucrare» se înţelege rezultatul unui ansamblu de lucrări de construcţii sau de lucrări publice destinat să îndeplinească prin el însuşi o funcţie economică sau tehnică;

[...]" [traducere neoficială]

4. Articolul 6 din Directiva 93/37, astfel cum a fost modificat prin Directiva 97/52/CE [4], prevede:

„(1) Prezenta directivă se aplică:

(a) contractelor de achiziţii publice de lucrări a căror valoare estimată, fără a include taxa pe valoare adăugată (TVA), este egală sau depăşeşte echivalentul în ECU a 5 milioane de drepturi speciale de tragere (DST);

[...]

(3) Atunci când o lucrare este repartizată în mai multe loturi, fiecare dintre acestea făcând obiectul unui contract, trebuie să se ţină seama de valoarea fiecărui lot pentru calculul sumei prevăzute la alineatul (1). Dacă valoarea cumulată a loturilor este egală sau depăşeşte suma indicată la alineatul (1), dispoziţiile acestuia se aplică fiecărui lot. Cu toate acestea, autorităţile contractante au posibilitatea să deroge de la dispoziţiile alineatului (1) pentru loturile care au o valoare estimată, fără a include TVA, mai mică de 1 000 000 ECU, în măsura în care valoarea cumulată a acestor loturi nu depăşeşte 20 % din valoarea cumulată a tuturor loturilor.

(4) Nicio lucrare şi niciun contract nu poate fi divizat în vederea sustragerii de la aplicarea prezentei directive.

(5) În ceea ce priveşte calcularea sumei prevăzute la alineatul (1), precum şi la articolul 7, se ia în considerare, în afara valorii contractelor de achiziţii publice de lucrări, şi valoarea estimată a bunurilor

4 — Directiva 97/52/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 13 octombrie 1997 de modificare a Directivelor 92/50/CEE, 93/36/CEE şi 93/37/CEE privind coordonarea procedurilor pentru atribuirea contractelor de achiziţii publice de servicii, de bunuri şi, respectiv, de lucrări (JO L 328, p. 1).

necesare pentru executarea lucrărilor și puse la dispoziția antreprenorului de către autoritățile contractante.

„Statul, colectivitățile locale sau instituțiile publice ale acestora pot să atribuie proiectarea și realizarea unor lucrări de amenajare prevăzute în prezenta carte oricărei persoane de drept public sau privat care are vocație în acest sens.

(6) Autoritățile contractante veghează să nu existe discriminare între diferiți antreprenori." [traducere neoficială]

În cazul în care convenția este încheiată cu o instituție publică, cu o societate locală cu capital mixt, definită în Legea nr. 83-597 din 7 iulie 1983, sau cu o societate cu capital mixt în care mai mult de jumătate din capital este deținut de una sau mai multe dintre următoarele persoane de drept public: statul, regiunile, departamentele, comunele sau grupările de comune, aceasta poate lua forma unei convenții de amenajare publică. În acest caz, părții cocontractante îi pot fi încredințate achiziționările prin expropriere sau drept de preempțiune și realizarea oricărei operațiuni și acțiuni de amenajare și echipare care să contribuie la operațiunea în ansamblu care face obiectul convenției de amenajare publică.

5. În perioada relevantă în prezenta cauză, pragul de 5 000 000 DST corespundea unei valori de 6 242 028 de euro [5].

B — *Dreptul național*

Organismelor menționate la paragraful precedent li se poate încredința elaborarea de studii prealabile necesare pentru definirea caracteristicilor acțiunii în cadrul unui contract de mandat prin care sunt însărcinate să încheie contracte de studii în numele și pe seama colectivităților sau a grupărilor de colectivități.

6. La data la care se petreceau faptele aflate la originea acțiunii principale [6], articolul L. 300-4 din Code de l'urbanisme francez [7] (denumit în continuare „articolul L. 300-4 din Codul de urbanism, în redactarea anterioară") prevedea:

5 — A se vedea publicarea valorii pragurilor stabilite în directivele privind contractele de achiziții publice, aplicabile de la 1 ianuarie 2002 (comunicare a Comisiei, JO 2001, C 332, p. 21, punctul 2, a treia coloană).

6 — Această redactare rezulta din Legea nr. 2000-1208 din 13.12.2000 (JORF din 14 decembrie 2000, p. 19777).

7 — Codul de urbanism.

[...]"

7. Ca urmare a deschiderii de către Comisia Comunităţilor Europene a unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligaţiilor împotriva Republicii Franceze, articolul L. 300-4 din Codul de urbanism a fost modificat prin Legea nr. 2005-809 [8] după cum urmează:

„Statul şi colectivităţile teritoriale, precum şi instituţiile publice ale acestora pot concesiona realizarea unor lucrări de amenajare prevăzute în prezenta carte oricărei persoane care are vocaţie în acest sens.

Atribuirea de concesiuni de amenajare este supusă de către concedent unei proceduri de publicitate care să permită prezentarea mai multor oferte concurente, în condiţii prevăzute prin decret al Conseil d'Etat.

Concesionarul asigură supravegherea lucrărilor şi a echipamentelor folosite la lucrare prevăzute în contractul de concesiune, precum şi realizarea studiilor şi a tuturor operaţiunilor necesare executării acestora. Concesionarul poate fi însărcinat de către concedent să achiziţioneze bunuri necesare realizării lucrării, inclusiv, dacă este nevoie, prin expropriere sau prin exercitarea dreptului de preempţiune. Acesta poate proceda la vânzarea, la închirierea sau la concesionarea bunurilor imobile situate în perimetrul concesionat."

8 — Legea din 20 iulie 2005 (JORF din 21 iulie 2005, p. 11833).

8. Articolul 11 din Legea nr. 2005-809 prevede în plus:

„Sub rezerva hotărârilor judecătoreşti care au dobândit autoritate de lucru judecat, sunt validate, în măsura în care legalitatea lor ar fi contestată pentru motivul că desemnarea persoanei însărcinate cu amenajarea nu a făcut obiectul publicităţii care să permită prezentarea mai multor oferte concurente:

1° Concesiunile lucrărilor de amenajare, convenţiile publice de amenajare şi convenţiile de amenajare semnate înainte de publicarea prezentei legi;

[...]"

III — Situaţia de fapt şi procedura din acţiunea principală

9. În anul 2002, oraşul francez Roanne a hotărât crearea unui spaţiu urban de petrecere a timpului liber, ca măsură de dezvoltare urbană. Într-o primă etapă, proiectul includea în principal un cinematograf multiplex,

precum și realizarea unor spații comerciale, a unui spațiu public de parcare cu aproximativ 320 de locuri, a unor căi de acces și spații publice. În continuare se prevedea realizarea, în cadrul unei etape ulterioare, a unor alte spații comerciale și a unui hotel.

10. Executarea lucrării a fost încredințată unei societăți de amenajare cu capital mixt, Société d'équipement du département de la Loire (SEDL). În acest scop, orașul Roanne a încheiat cu SEDL, la 25 noiembrie 2002, o convenție de amenajare publică [9]. Consiliul municipal al orașului Roanne îl autorizase anterior pe primarul acestuia, prin hotărârea din 28 octombrie, să semneze convenția.

11. Această convenție însărcina SEDL, printre altele, să facă achiziții funciare și să identifice resurse financiare, să prezinte anumite documente contabile, să elaboreze studii, să organizeze un concurs de inginerie, să realizeze lucrări de construcție și să asigure coordonarea acțiunii și informarea orașului.

12. Convenția menționată prevedea ca spațiul public de parcare, căile de acces și spațiile publice care urmează să fie realizate pentru spațiul respectiv de petrecere a timpului liber să fie integrate în patrimoniul orașului Roanne. În schimb, celelalte lucrări incluse în proiect erau destinate a fi cedate terților, fondurile pe care le-ar primi SEDL, în calitate de contractant, fiind estimate la un total de 8 099 000 de euro.

13. În ceea ce privește spațiul public de parcare, convenția prevedea ca orașul să verse către SEDL o sumă de 2 925 000 de euro. În plus, se stabilise ca orașul să contribuie financiar la totalitatea lucrărilor care urmau să fie realizate cu o participare financiară care se ridica, potrivit unui bilanț previzional, la suma de 2 443 103 euro, într-o primă etapă, și la suma de 3 034 341 de euro pentru ansamblul lucrărilor [10]. Se prevedea, de altfel, ca, la expirarea convenției, orașul Roanne să devină automat proprietar al terenurilor și al lucrărilor care nu fuseseră cedate unor terți, ca acesta să asigure executarea contractelor în curs și să preia datoriile contractate de SEDL înainte de această dată. În sfârșit, orașul Roanne a preluat în mod expres riscul financiar final al operațiunii [11].

14. Lucrarea nu a făcut obiectul publicității și nici al vreunei cereri de ofertă înainte de încheierea cu SEDL a convenției de amenajare publică.

9 — Convention publique d'aménagement.

10 — O anexă la convenția de amenajare publică, furnizată de guvernul francez, menționează și o sumă de 210 000 de euro care ar proveni de la alți participanți la proiect (numiți „parteneri ai centrului comercial").

11 — Astfel, spre exemplu, la articolul 25-1 din convenția de amenajare publică se arată: „[...] riscul financiar al operațiunii este suportat de autoritatea publică cocontractantă [...]".

15. Reclamanţii din acţiunea principală sunt membri din cadrul opoziţiei ai Consiliului municipal al oraşului Roanne. Aceştia au sesizat tribunal administratif de Lyon cu o cerere de anulare a hotărârii Consiliului municipal din 28 octombrie 2002, invocând, printre altele, încălcarea prevederilor dreptului european al contractelor de achiziţii publice. Reclamanţii consideră că ar fi trebuit să se organizeze o procedură de atribuire a contractelor de achiziţii publice potrivit Directivei 93/37.

IV — Cererea de pronunţare a unei hotărâri preliminare şi procedura în faţa Curţii

16. Prin decizia din 7 aprilie 2005, tribunal administratif de Lyon a suspendat procedura şi a adresat următoarele trei întrebări Curţii pentru a fi soluţionate cu titlu preliminar:

„1) O convenţie prin care o primă autoritate contractantă încredinţează unei a doua autorităţi contractante realizarea, în interes general, a unei lucrări de amenajare, în cadrul căreia această a doua autoritate contractantă remite către prima autoritate lucrări destinate să îi servească nevoilor şi la expirarea căreia prima autoritate contractantă devine automat proprietară a acelor terenuri şi lucrări care nu au fost cedate către terţi constituie un contract de achiziţie publică de lucrări în sensul dispoziţiilor articolului 1 din Directiva 93/37, modificată?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, pentru stabilirea pragului de 5 000 000 de drepturi speciale de tragere, stabilit la articolul 6 din aceeaşi directivă, trebuie să se ţină seama numai de preţul plătit drept contraprestaţie pentru cesiunea lucrărilor remise autorităţii contractante sau de suma acestui preţ şi a participaţiilor vărsate, chiar dacă acestea nu sunt afectate decât parţial realizării acestor lucrări, ori, în sfârşit, de valoarea totală a lucrărilor, bunurile care nu au fost cedate înainte de expirarea contractului devenind în mod automat proprietatea primei autorităţi contractante, iar aceasta urmând să continue executarea contractelor în desfăşurare şi să preia datoriile contractate de a doua autoritate contractantă?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la primele două întrebări, este prima autoritate contractantă scutită, pentru încheierea unei asemenea convenţii, de a recurge la procedurile de atribuire a contractelor de achiziţii publice prevăzute de aceeaşi directivă, pe motiv că această convenţie nu poate fi încheiată decât cu anumite persoane juridice şi că aceste proceduri vor fi aplicate de către a doua autoritate contractantă la încheierea contractelor sale de achiziţii publice de lucrări?"

17. În afară de orașul Roanne, în calitate de pârât în acțiunea principală, au prezentat observații scrise și orale în fața Curții guvernul francez și Comisia. Pe de altă parte, guvernul lituanian, guvernul austriac, precum și guvernul polonez au prezentat observații scrise. Reclamanții din acțiunea principală nu au depus observațiile scrise în termenul regulamentar, însă au formulat observații orale în ședință.

V — Apreciere

A — *Admisibilitatea cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare*

18. Orașul Roanne și guvernul francez exprimă îndoieli în ceea ce privește admisibilitatea cererii de pronunțare a unei hotărâri preliminare.

19. Orașul Roanne declară în primul rând că întrebările preliminare nu au incidență asupra soluționării litigiului, deoarece legiuitorul francez a validat retroactiv în mod expres convenții publice de amenajare precum cea în discuție în cauza de față (procedură numită „validare legislativă"). În consecință, nu s-ar mai putea contesta validitatea pentru motivul că lipsește procedura de atribuire a contractelor.

20. Conform unei jurisprudențe consacrate, numai instanța națională are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile cauzei, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și pertinența întrebării pe care o adresează Curții. Respingerea de către aceasta din urmă a unei cereri formulate de către o instanță națională nu este posibilă decât dacă *este evident* că interpretarea solicitată a unei norme comunitare nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul acțiunii principale sau în condițiile în care întrebarea este de natură generală sau ipotetică, iar Curtea nu dispune de elementele de fapt sau de drept necesare pentru a răspunde într-un mod util la întrebările care i-au fost adresate [12]. Exceptând asemenea ipoteze, Curtea trebuie, în principiu, să se pronunțe asupra întrebărilor preliminare privind interpretarea normelor de drept comunitar [13].

21. În prezenta cauză, nu este în niciun caz *evident* că întrebările referitoare la interpretarea Directivei 93/37 adresate de tribunal

12 — A se vedea, cu titlu de exemplu, hotărârea din 15 decembrie 1995, Bosman (C-415/93, Rec., p. I-4921, punctele 59-61), hotărârea din 18 noiembrie 2003, Budějovický Budvar (C-216/01, Rec., p. I-13617, punctul 47), hotărârea din 7 iunie 2005, VEMW și alții (C-17/03, Rec., p. I-4983, punctul 34) și hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA (C-344/04, Rec., p. I-403, punctul 24).

13 — Hotărârile Bosman (punctul 59), Budějovický Budvar (punctul 47) și IATA și ELFAA (punctul 24), toate citate la nota de subsol 12.

administratif de Lyon ar fi lipsite de pertinenţă pentru soluţionarea acţiunii principale.

22. Este adevărat că articolul 11 din Legea nr. 2005-809 validează retroactiv anumite convenţii de amenajare publică, chiar dacă acestea fuseseră încheiate fără procedura de atribuire a contractelor de achiziţii, eventual necesară.

23. Cu toate acestea, acţiunea principală nu se referă la problema validităţii *convenţiei* încheiate între oraşul Roanne şi SEDL, ci la validitatea *hotărârii Consiliului municipal* care autorizează, anticipat, primarul oraşului să semneze această convenţie. Este vorba, prin urmare, în esenţă, despre un litigiu intern municipalităţii, care se referă în principal la competenţele autorităţilor oraşului Roanne [14]. Soluţia în acest litigiu poate, de asemenea, să depindă de problema de a şti care cerinţe din dreptul comunitar al contractelor de achiziţii publice ar fi trebuit respectate, chiar dacă această convenţie încheiată cu SEDL ar fi valabilă faţă de terţi. În orice caz, nu poate fi de neconceput ca o hotărâre a Consiliului municipal să poată fi anulată, chiar în cazul în care convenţia de amenajare publică încheiată cu o societate de amenajare nu este ea însăşi susceptibilă de a fi atacată în faţa instanţei. În plus, doar instanţele naţionale sunt competente să aprecieze efectele unei eventuale nulităţi a hotărârii Consiliului municipal asupra validităţii convenţiei dintre oraşul Roanne şi SEDL.

24. Obiecţia ridicată de oraşul Roanne în ceea ce priveşte admisibilitatea întrebărilor preliminare este, în consecinţă, nefondată.

25. Potrivit guvernului francez, întrebările preliminare nu sunt pertinente pentru soluţionarea litigiului, în măsura în care se referă la o convenţie de amenajare publică. Or, afirmă acesta, realizarea unui spaţiu de petrecere a timpului liber precum cel în cauză în acţiunea principală nu constituie în realitate o operaţiune de amenajare. Prin urmare, întrebările adresate Curţii ar avea o natură pur ipotetică.

26. Nici această obiecţie nu este convingătoare. Într-adevăr, este fără relevanţă pro-

14 — Nefiind în discuţie validitatea convenţiei de amenajare publică în cauza din acţiunea principală, instanţa de trimitere nu se confruntă cu problema dacă trebuie să lase *neaplicat* articolul 11 din Legea nr. 2005-809 în cazul în care acesta ar fi contrar dreptului comunitar (în ceea ce priveşte obligaţia instanţelor naţionale de lăsa pur şi simplu neaplicate prevederi contrare dreptului comunitar, a se vedea jurisprudenţa constantă după hotărârea din 9 martie 1978, Simmenthal, 106/77, Rec., p. 629, punctele 21 şi 24, şi confirmată recent prin hotărârea din 3 mai 2005, Berlusconi şi alţii, C-387/02, C-391/02 şi C-403/02, Rec., p. I-3565, punctul 72, cu referinţe ulterioare).

blema de a ști cum poate fi calificată convenția cu SEDL din punctul de vedere al dreptului național și dacă în mod just sau nu consideră orașul Roanne și instanța de trimitere că este vorba dspre o convenție publică de amenajare [15]. Într-adevăr, în cadrul unei proceduri inițiate în temeiul articolului 234 CE, Curtea nu este competentă să interpreteze decât dreptul comunitar, nu și prevederile naționale, și nu este de competența sa să hotărască dacă interpretarea dată de instanța de trimitere este corectă [16]. Este de competența Curții să țină cont de contextul de fapt și contextul normativ în care se încadrează întrebările preliminare, astfel cum sunt descrise în hotărârea de trimitere [17].

27. Or, chiar dacă această convenție între orașul Roanne și SEDL nu ar fi trebuit calificată în realitate ca fiind o convenție de amenajare publică, Curtea ar dispune în speță de informații suficiente despre contextul de fapt și contextul normativ al acțiunii principale pentru a putea furniza instanței de trimitere un răspuns util la întrebările adresate, legate de interpretarea Directivei 93/37. După cum am menționat mai sus, în plus, aceste întrebări sunt adresate în cadrul unui litigiu concret cu privire la validitatea unei hotărâri a Consiliului municipal al orașului Roanne, astfel că nu ar putea fi considerate pur ipotetice.

28. În consecință, cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare este admisibilă.

B — *Cu privire la fond*

1. Cu privire la prima întrebare: noțiunea de contract de achiziție publică de lucrări

29. Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă respectiva convenție este un contract de achiziție publică de lucrări, în sensul articolului 1 din Directiva 93/37, atunci când, cu titlu de măsură de dezvoltare urbană, o primă autoritate contractantă încredințează unei a doua autorități contractante proiectarea și realizarea unui spațiu de petrecere a timpului liber, din care doar anumite elemente sunt destinate a fi transferate, după ce au fost finalizate, către prima autoritate contractantă, în timp ce alte elemente sunt destinate a fi cedate direct terților de către a doua autoritate contractantă, prima autoritate contractantă preluând, cu toate acestea, elementele rămase nevândute la finalizarea proiectului și suportând riscul financiar final.

15 — În acest sens, de asemenea, hotărârea din 20 octombrie 2005, Comisia/Franța (C-264/03, Rec., p. I-8831, punctul 36). Potrivit acestei hotărâri, nu trebuie să se cerceteze calificarea conform dreptului național a unui anumit contract pentru a se determina dacă este un contract de achiziție publică în sensul directivelor din domeniul contractelor de achiziții publice.

16 — Hotărârea din 10 ianuarie 2006, Cassa di Risparmio di Firenze și alții (C-222/04, Rec., p. I-289, punctul 63) și hotărârea din 12 ianuarie 2006, Turn- und Sportunion Waldburg (C-246/04, Rec., p. I-589, punctul 20).

17 — Hotărârea Turn- und Sportunion Waldburg (citată la nota de subsol 16, punctul 21) și hotărârea din 30 iunie 2005, Tod's și Tod's France (C-28/04, Rec., p. I-5781, punctul 14, cu referințe ulterioare).

30. Din definiţia prevăzută la articolul 1 litera (a) din Directiva 93/37 rezultă că un contract de achiziţie publică de lucrări se referă la anumite lucrări, descrise în detaliu în directiva respectivă, pentru a căror executare o autoritate contractantă încheie în scris un contract cu titlu oneros cu un antreprenor.

a) Obiectul contractului: delimitarea faţă de contractele de achiziţii publice de servicii şi alte contracte de achiziţii publice

31. Potrivit articolului 1 litera (a) din Directiva 93/37, un contract de achiziţie publică de lucrări poate să aibă ca obiect următoarele trei tipuri de lucrări [18]:

— fie executarea, fie atât executarea, cât şi proiectarea de lucrări referitoare la una dintre activităţile menţionate în anexa II la Directiva 93/37 [19];

— fie executarea, fie atât executarea, cât şi proiectarea unei lucrări; prin lucrare se înţelege rezultatul unui ansamblu de lucrări de construcţii sau de lucrări publice destinat să îndeplinească prin el însuşi o funcţie economică sau tehnică [articolul 1 litera (c) din Directiva 93/37];

— fie realizarea [de către terţi [20]], prin orice mijloc, a unei lucrări care să corespundă unor necesităţi precizate de autoritatea contractantă.

32. Conform celor arătate de instanţa de trimitere, spaţiul de petrecere a timpului liber planificat la Roanne trebuia să cuprindă în special un cinematograf multiplex şi spaţii comerciale, precum şi un spaţiu public de parcare, căi de acces şi spaţii publice; într-o etapă ulterioară, era planificată construirea altor spaţii comerciale şi a unui hotel.

33. Pentru realizarea unui asemenea spaţiu de petrecere a timpului liber sunt necesare lucrări în sensul celor trei variante prevăzute la articolul 1 litera (a) din Directiva 93/37: în primul rând, este vorba despre lucrări pentru executarea cărora este necesar un număr

18 — A se vedea de asemenea hotărârea din 12 iulie 2001, Ordine degli Architetti şi alţii, cunoscută sub numele „Scala din Milano" (C-399/98, Rec., p. I-5409, punctul 58).

19 — Anexa II la Directiva 93/37 include o listă de activităţi profesionale corespunzătoare nomenclatorului activităţilor din Comunitatea Europeană (NACE). Această listă cuprinde în special poziţia NACE 501.1 „întreprinderi generale de construcţii", care face parte din categoria NACE 501 „Construcţia de imobile (locuinţe şi altele)".

20 — Menţiunea expresă „de către terţi" nu figurează în toate versiunile lingvistice ale directivei.

important de activități menționate în anexa II la Directiva 93/37 [21]. În al doilea rând, SEDL realizează spațiul de petrecere a timpului liber folosind întreprinderi terțe, conform nevoilor precizate în detaliu de orașul Roanne [22] și sub controlul acestuia [23]. În final, în al treilea rând, un spațiu de petrecere a timpului liber precum cel în discuție în speță este rezultatul unui ansamblu de lucrări care, având în vedere obiectivul îmbunătățirii infrastructurii orașului astfel urmărit [24], are o funcție economică [25]; este vorba, prin urmare, despre o lucrare în sensul articolului 1 litera (a), coroborat cu articolul 1 litera (c) din Directiva 93/37 [26]. Fiecare dintre aceste trei aspecte sugerează că realizarea unui spațiu de petrecere a timpului liber precum cel planificat de orașul Roanne ține, în principiu, de domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 93/37.

34. Cu toate acestea, obiectul convenției de amenajare publică încheiate în prezenta cauză între orașul Roanne și SEDL reprezintă mai mult decât simpla *construcție* a unui spațiu de petrecere a timpului liber. Astfel, SEDL are, printre altele, misiunea să facă achiziții funciare și să identifice resurse financiare, să prezinte anumite documente contabile, să elaboreze studii, să organizeze un concurs de inginerie, să realizeze lucrări de construcții și să asigure coordonarea acțiunii și informarea orașului. În plus, aceasta a fost însărcinată să comercializeze majoritatea lucrărilor care urmau să fie realizate.

35. Având în vedere aceste sarcini suplimentare, convenția între orașul Roanne și SEDL conține totodată elemente care prezintă trăsăturile unei prestări de servicii. În aceste condiții, se pune problema delimitării între, pe de o parte, contractele de achiziții publice de lucrări și, pe de altă parte, contractele de achiziții publice de servicii în sensul articolului 1 litera (a) din Directiva 92/50/CEE [27]. Acest aspect a fost de asemenea subliniat în fața Curții de mai multe părți interesate.

36. Printre aceste elemente care prezintă caracteristicile unei prestări de servicii, numai *proiectarea* lucrării intră în mod evident în domeniul de aplicare al Directivei 93/37, în măsura în care contractul se referă *simultan* la proiectarea și executarea lucrărilor [a se vedea articolul 1 litera (a) din

21 — A se vedea mai sus, punctul 31 prima liniuță din prezentele concluzii.

22 — A se vedea mai sus, punctul 31 a treia liniuță din prezentele concluzii; a se vedea în plus, mai jos, punctele 52 și 53 din prezentele concluzii.

23 — În legătură cu acest punct, din decizia de trimitere rezultă în special că SEDL este obligată să prezinte proiectele sale orașului Roanne pentru a fi aprobate și că, pe de altă parte, orașul Roanne poate solicita de la SEDL comunicarea oricărui document, poate supraveghea șantierul, având acces în acesta, și poate formula observații către SEDL.

24 — Decizia de trimitere califică în mod expres proiectul drept măsură de dezvoltare urbană.

25 — În acest sens, cu privire la realizarea de tronsoane de autostradă, hotărârea din 12 septembrie 2000, Comisia/Franța (C-276/97, Rec., p. I-6251, punctul 32) și hotărârea din 27 octombrie 2005, Comisia/Italia (C-187/04 și C-188/04, nepublicată în Recueil, punctul 28).

26 — A se vedea mai sus, punctul 31 a doua liniuță din prezentele concluzii.

27 — Directiva Consiliului din 18 iunie 1992 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de servicii (JO L 209, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 2, p. 50). Această directivă a fost abrogată și înlocuită de Directiva 2004/18, însă cu efect doar de la 31 ianuarie 2006; această modificare a reglementării este, prin urmare, fără relevanță în ceea ce privește procedura din acțiunea principală.

Directiva 93/37]. Acesta este cazul unei convenţii de amenajare publică precum cea încheiată între oraşul Roanne şi SEDL, dat fiind că SEDL i-au fost atribuite în mod expres atât proiectarea, cât şi executarea lucrărilor.

37. În ceea ce priveşte toate aceste elemente care se raportează la prestarea de servicii, trebuie să considerăm că suntem în prezenţa unui *contract mixt*, a cărui calificare juridică este determinată de natura obligaţiei care trebuie executată. Numai dacă proiectarea şi executarea lucrărilor constituie obiectul principal al contractului, în comparaţie cu alte sarcini atribuite antreprenorului, acesta poate fi considerat contract de achiziţii publice de lucrări; proiectarea şi executarea de lucrări nu trebuie să aibă doar un caracter accesoriu [28].

38. Este de competenţa instanţei naţionale să realizeze această evaluare [29]. Pentru a-i facilita decizia, Curtea poate totuşi să îi furnizeze instanţei naţionale elemente de interpretare de care aceasta trebuie să ţină seama [30].

39. În principiu, valoarea prestaţiilor convenite poate fi un indiciu în vederea determinării obiectului principal al unui contract mixt şi pentru a evalua importanţa fiecărei părţi componente. În măsura în care este posibilă determinarea preţului individual pentru fiecare dintre prestaţiile care urmau să fie furnizate, trebuie, prin urmare, să se compare valoarea lucrărilor de planificare şi construire cu valoarea celorlalte prestaţii. În orice caz, este important să se realizeze, în plus, o evaluare obiectivă a contractului în ansamblul său. Numai pe baza acesteia ar fi posibil să se aprecieze dacă lucrările constituie obiectul principal al contractului, nu numai în plan cantitativ, ci şi din punct de vedere calitativ [31].

40. În prezenta cauză, nu cunoaştem valoarea estimativă a diferitelor prestaţii pe care ar trebui să le furnizeze SEDL [32]. Evaluarea obiectivă a contractului în ansamblul său este, în consecinţă, singurul aspect hotărâtor:

28 — În acest sens, al şaisprezecelea considerent al Directivei 92/50, al cărui conţinut este confirmat prin considerentul (10) al Directivei 2004/18. În ceea ce priveşte necesitatea de a examina natura obligaţiei care trebuie executată pentru delimitarea domeniului de aplicare *ratione materiae* al Directivei 93/37 faţă de cel al altor directive în materia contractelor de achiziţii publice, a se vedea de asemenea hotărârea din 19 aprilie 1994, Gestión Hotelera Internacional (C-331/92, Rec., p. I-1329, punctele 26-29).

29 — Hotărârea Gestión Hotelera Internacional (citată la nota de subsol 28, punctul 28); a se vedea de asemenea hotărârea din 19 ianuarie 2006, Bouanich (C-265/04, Rec., p. I-923, punctul 54).

30 — Jurisprudenţă constantă; a se vedea, spre exemplu, hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctul 48).

31 — În timp ce, potrivit articolului 2 din Directiva 92/50, delimitarea între contractele de achiziţii publice de servicii şi contractele de achiziţii publice de bunuri este realizată doar în funcţie de valoarea serviciilor şi a produselor în cauză (în acest sens, a se vedea, cel mai recent, hotărârea din 11 mai 2006, Carbotermo şi Consorzio Alisei (C-340/04, Rec., p. I-4137, punctul 31), o prevedere similară lipseşte în ceea ce priveşte delimitarea între contractele de achiziţii publice de servicii şi contractele de achiziţii publice de lucrări. În legătură cu acest ultim caz, al şaisprezecelea considerent al Directivei 92/50 se referă la *criterii calitative* (realizarea unei lucrări trebuie să constituie „obiectul acestuia"); această orientare către criterii calitative este şi mai vizibilă în considerentul (10) al Directivei 2004/18, care menţionează „lucrări [...] auxiliare [...]", care „constituie [...] o eventuală consecinţă sau o completare a obiectului principal al contractului".

32 — Nu a fost fixat un preţ individual decât pentru spaţiul public de parcare destinat oraşului Roanne. În rest, se prevede doar o participare globală a oraşului Roanne la finanţarea în ansamblu a lucrării. Oraşul Roanne a consimţit, de altfel, să preia acele elemente ale spaţiului de petrecere a timpului liber care, la expirarea convenţiei, nu vor fi fost cedate unor terţi şi să preia obligaţiile contractuale ale SEDL.

ca măsură de dezvoltare urbană, SEDL a fost însărcinată cu realizarea unui spațiu de petrecere a timpului liber. Misiunea de a face achiziții funciare și de a identifica resurse financiare servea numai la organizarea acestei lucrări. Același lucru este valabil și pentru concursul de inginerie. Pe de altă parte, în ceea ce privește misiunea de coordonare a operațiunii și obligația de informare a orașului și de a prezenta documente contabile, este vorba despre obligații pur auxiliare, care nu fac decât să însoțească proiectarea și realizarea propriuzise ale spațiului de petrecere a timpului liber de către SEDL. Misiunea de a comercializa o mare parte din spațiul de petrecere a timpului liber, comparată cu proiectarea și construirea acestuia, se dovedește a avea, de asemenea, un caracter mai degrabă auxiliar.

41. Prin urmare, instanța de trimitere consideră în mod just că, având în vedere natura și importanța celorlalte lucrări, realizarea unor lucrări precum cele din speță nu ar putea fi privită ca fiind pur auxiliară. Conform informațiilor furnizate Curții în legătură cu situația de fapt la originea litigiului, proiectarea și realizarea spațiului de petrecere a timpului liber constituie, dimpotrivă, chiar nucleul contractului pe care orașul Roanne l-a încredințat SEDL.

42. Calificarea unei astfel de convenții drept contract de achiziții publice de lucrări nu este împiedicată de faptul că realizarea spațiului de petrecere a timpului liber a fost menită a fi o măsură de dezvoltare urbană ori de faptul că doar o parte relativ mică din acest spațiu de petrecere a timpului liber – un spațiu public de parcare, căi de acces și spații publice – trebuia să devină, după finalizare, proprietatea orașului, în timp ce celelalte lucrări erau destinate să fie cedate unor terți. Într-adevăr, noțiunea de contract de achiziție publică de lucrări nu depinde de destinația lucrării care urmează a fi realizată. Astfel, spre exemplu, Curtea a hotărât deja că această noțiune nu se limitează doar la contractele destinate să satisfacă în mod specific anumite nevoi de interes general [33]. Nici problema dacă autoritatea contractantă are intenția de a utiliza ea însăși lucrarea care urmează a fi realizată sau înțelege să o pună la dispoziția publicului sau a unor terți nu ar putea, în plus, să prezinte vreo importanță.

43. Articolul 1 litera (a) din Directiva 93/37 trebuie interpretat mai degrabă în lumina obiectivelor acestei reglementări [34], care urmărește eliminarea restricțiilor la libertatea de stabilire și la libertatea de a presta servicii în domeniul contractelor de achiziții publice de lucrări și asigurarea unei concurențe efective pentru aceste contracte [35]. Aceste obiective pot fi de asemenea compromise în cazul în care autoritatea contractantă comandă o lucrare destinată, în totalitate sau parțial, să servească în final fie publicului larg, fie unor persoane private –

33 — Hotărârea din 15 ianuarie 1988, Mannesmann Anlagenbau Austria și alții (C-44/96, Rec., p. I-73, punctul 32); în același sens, hotărârea din 18 noiembrie 2004, Comisia/Germania (C-126/03, Rec., p. I-11197, punctul 18) și hotărârea din 11 ianuarie 2005, Stadt Halle și RPL Lochau (C-26/03, Rec., p. I-1, punctul 26).

34 — A se vedea hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctele 52, 54 și 75).

35 — A se vedea în special al doilea și al zecelea considerent ale Directivei 93/37, precum și hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctele 52 și 75), hotărârea din 27 noiembrie 2001, Lombardini și Mantovani (C-285/99 și C-286/99, Rec., p. I-9233, punctele 34 și 35), hotărârea din 12 decembrie 2002, Universale-Bau și alții (C-470/99, Rec., p. I-11617, punctele 51 și 89) și hotărârea din 7 octombrie 2004, Sintesi (C-247/02, Rec., p. I-9215, punctul 35); în sens similar, hotărârea Carbotermo și Consorzio Alisei (citată la nota de subsol 31, punctul 58).

spre exemplu, cu titlu de măsură de amenajare şi de dezvoltare urbană sau din motive de politică socială. Riscul unui tratament preferenţial acordat anumitor operatori contractuali antrenează, într-adevăr, o perturbare a concurenţei existente, din momentul în care o autoritate contractantă decide să atribuie lucrări unui antreprenor, oricare ar fi motivele şi contextul realizării lucrării şi oricare ar fi destinaţia acesteia.

44. De asemenea, faptul că SEDL este însărcinată să achiziţioneze terenul de construcţie, iar oraşul Roanne nu va dobândi elementele din spaţiul de petrecere a timpului liber care îi sunt destinate – spaţiul public de parcare, căile de acces şi spaţiile publice – de la SEDL decât *în momentul când acestea vor fi finalizate* [36] nu ar putea să excludă acest tip de convenţie de amenajare publică din domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 93/37. Într-adevăr, potrivit informaţiilor de care dispunem, obiectul convenţiei dintre oraşul Roanne şi SEDL nu se limitează doar la predarea unui spaţiu de petrecere a timpului liber finalizat, ci cuprinde în mod expres şi proiectarea şi construirea în prealabil a acestuia, conform specificaţiilor municipalităţii, în legătură cu care SEDL s-a obligat în prealabil prin contract. În schimb, oraşul Roanne nu a decis doar să cumpere o lucrare finalizată, ci a însărcinat în prealabil SEDL să o realizeze.

45. Pentru acelaşi motiv, convenţia în cauză nu poate fi calificată nici *contract de achiziţie publică de bunuri* în sensul articolului 1 litera (a) din Directiva 93/36/CEE [37]. După cum am menţionat deja, lucrările de planificare şi de construcţie nu au în niciun caz un caracter auxiliar, ci constituie chiar nucleul convenţiei încheiate. Pentru acest caz, reglementările care privesc contractele de achiziţii publice de lucrări reprezintă norma specială [38].

46. În sfârşit, din faptul că SEDL are posibilitatea de a ceda părţi importante din spaţiul de petrecere a timpului liber direct unor terţi nu s-ar putea deduce că este vorba despre o *concesionare de lucrări publice* în sensul articolului 1 litera (d) din Directiva 93/37. Raportul triunghiular între oraşul Roanne, SEDL şi terţii dobânditori, ale căror plăţi vor furniza mare parte din remuneraţia SEDL, evocă în mod cert o concesionare. Cu toate acestea, o concesionare publică se caracterizează şi prin faptul că partea cocontractantă în raport cu autoritatea contractantă suportă riscul economic al operaţiunii [39]. Această caracteristică lipseşte în speţă, oraşul Roanne obligându-se într-adevăr prin

36 — Este vorba despre ceea ce în dreptul francez poartă denumirea de vente en l'état futur d'achèvement (vânzare a unui lucru viitor).

37 — Directiva Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziţii publice de bunuri (JO L 199, p. 1). Această directivă a fost abrogată şi înlocuită prin Directiva 2004/18, însă cu efect doar de la 31 ianuarie 2006; această modificare este, prin urmare, fără relevanţă pentru procedura din acţiunea principală.

38 — Articolul 1 litera (a) a doua teză din Directiva 93/36; a se vedea de asemenea hotărârea Gestión Hotelera Internacional (citată la nota de subsol 28, punctele 25 şi 26).

39 — În acest sens, cu privire la distincţia între contracte de achiziţii publice de servicii şi concesionările de servicii publice, hotărârea din 13 octombrie 2005, Parking Brixen (C-458/83, Rec., p. I-8585, punctul 40).

convenție să preia, la finalizarea operațiunii, elementele din spațiul de petrecere a timpului liber care nu au fost vândute și să suporte, în plus, riscul financiar al acesteia.

47. În aceste condiții, o convenție precum cea încheiată între orașul Roanne și SEDL trebuie calificată, în raport cu obiectul său, drept contract de achiziție publică de lucrări și ține de domeniul de aplicare *ratione materiae* al Directivei 93/37.

b) Contract cu titlu oneros încheiat în scris între un antreprenor și o autoritate contractantă

48. Conform articolului 1 litera (a) din Directiva 93/37, pentru a califica un contract drept contract de achiziție publică de lucrări, este necesar, printre altele, ca executarea lucrărilor să fi fost stabilită printr-un contract cu titlu oneros încheiat în scris între o autoritate contractantă și un antreprenor.

49. Fiind o colectivitate teritorială, orașul Roanne are calitatea de autoritate contractantă [a se vedea articolul 1 litera (b) din Directiva 93/37]. Faptul că, eventual, spațiul de petrecere a timpului liber va fi realizat inițial de către SEDL în nume propriu și apoi transferat – parțial – orașului Roanne nu împiedică orașul să aibă calitatea de autoritate contractantă într-un contract de achiziții publice de lucrări [40].

50. Directiva 93/37 nu definește mai detaliat noțiunea de *antreprenor*. În dreptul concurenței, noțiunea „întreprindere" include orice entitate care exercită o activitate economică, independent de statutul juridic al acestei entități și de modul său de finanțare, fiind considerată activitate economică orice activitate care constă în oferirea de bunuri sau de servicii pe o anumită piață [41]. Această definiție poate fi transpusă în domeniul contractelor de achiziții publice. Într-adevăr, conform obiectivelor Directivei 93/37, acelea de a contribui la realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii și de a asigura dezvoltarea unei concurențe efective în domeniul contractelor de achiziții publice [42], trebuie să se aibă în vedere un sens larg al noțiunii de antreprenor și în acest domeniu. Această abordare este confirmată prin definiția legală formulată la articolul 1 alineatul (8) din Directiva 2004/18 pentru cazurile viitoare. Conform acestei prevederi, sunt antreprenori în sensul dreptului contractelor de achiziții publice persoanele fizice sau juridice sau orice entități publice sau grupuri de astfel de persoane și/sau organisme care prezintă pe piață o ofertă de realizare a prestațiilor respective.

40 — Hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctul 95).

41 — Jurisprudență constantă; mai recent, hotărârea Cassa di Risparmio di Firenze (citată la nota de subsol 16, punctele 107 și 108) și hotărârea din 23 martie 2006, Enirisorse (C-237/04, Rec., p. I-2843, punctele 28 și 29), cu referințe ulterioare.

42 — Al doilea considerent și al zecelea considerent prima teză din Directiva 93/37. A se vedea de asemenea punctul 43 din prezentele concluzii.

51. Există o piaţă a prestaţiilor referitoare la proiectarea şi executarea unor lucrări precum cele solicitate în speţă de oraşul Roanne. Pe această piaţă, pe lângă întreprinderile private, pot să ofere aceste prestaţii şi societăţile de amenajare cu capital mixt. O astfel de societate poate, prin urmare, să fie un antreprenor în sensul Directivei 93/37.

52. Faptul că este posibil ca o societate de amenajare precum SEDL să nu fie în măsură să asigure şi nu va asigura efectiv proiectarea şi realizarea lucrărilor cu propriile resurse, ci depinde ea însăşi, în mare măsură, chiar în totalitate, de prestaţiile unor subantreprenori, nu se opune ca aceasta să fie considerată antreprenor [43]. Într-adevăr, potrivit prevederii menţionate, lucrările pot fi realizate „prin orice mijloace" [44]. Faptul că aceasta include folosirea unor subantreprenori rezultă cu deosebită claritate din versiunea în limba germană a prevederii respective, care se referă la executarea unei lucrări „prin intermediul unor terţi".

53. Astfel, dacă o societate de amenajare face o ofertă pentru proiectarea şi realizarea unei lucrări, chiar folosind subantreprenori, aceasta are ea însăşi calitatea de antreprenor în sensul articolului 1 litera (a) din Directiva 93/37. În acest caz, societatea de amenajare este mai mult decât un mandatar al autorităţii contractante, a cărui misiune s-ar limita să o asiste pe aceasta la identificarea de întreprinderi calificate şi să exercite o activitate de coordonare. Cel care se angajează el însuşi să planifice şi să execute o lucrare [45] este un antreprenor în sensul Directivei 93/37.

54. De altfel, calitatea de antreprenor în sensul articolului 1 litera (a) din Directiva 93/37 nu presupune obligatoriu existenţa unui scop lucrativ. Aceasta rezultă din faptul că inclusiv autorităţilor contractante li se poate atribui un contract de achiziţie publică [46]. În perioada scăderii comenzilor, chiar întreprinderile private pot avea interes să accepte contracte din care nu obţin niciun profit sau obţin un profit nesemnificativ, pentru a putea astfel cel puţin să îşi acopere costurile fixe. În aceste condiţii, nici faptul că, în convenţia de amenajare publică, SEDL s-a angajat să remită oraşului Roanne un eventual excedent rezultat din realizarea sau comercializarea spaţiului de petrecere a timpului liber nu exclude calitatea sa de antreprenor [47].

43 — Hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctul 90). În ceea ce priveşte folosirea unor subantreprenori, a se vedea de asemenea, referitor la contractele de achiziţii publice de servicii, hotărârea din 2 decembrie 1999, Holst Italia (C-176/98, Rec., p. I-8607, punctele 26 şi următoarele) şi hotărârea Comisia/Germania (citată la nota de subsol 33, punctul 18).

44 — În acest sens, a se vedea de asemenea punctul 31 a treia liniuţă din prezentele concluzii.

45 — În convenţia de amenajare publică în discuţie [a se vedea articolul 2 alineatul (4) din aceasta], SEDL s-a angajat în mod expres să realizeze lucrările: „[...] contractantul însărcinat cu amenajarea se angajează, în ceea ce îl priveşte, să [...] realizeze construcţia clădirilor, inclusiv a spaţiilor de parcare [...]".

46 — Hotărârea din 18 noiembrie 1999, Teckal (C-107/98, Rec., p. I-8121, punctul 50 a doua teză) şi hotărârea din 7 decembrie 2000, ARGE (C-94/99, Rec., p. I-11037, punctul 40); în acelaşi sens, hotărârea Comisia/Germania (citată la nota de subsol 33, punctele 18 şi 19) şi hotărârea din 13 ianuarie 2005, Comisia/Spania (C-84/03, Rec., p. I-139, punctele 38-40).

47 — Articolul 22 al doilea paragraf din convenţia de amenajare publică.

55. Prin convenția de amenajare publică din 25 noiembrie 2002, orașul Roanne și SEDL au încheiat un *contract scris*. Faptul că această convenție de amenajare este un contract de drept public și autorizează SEDL să exercite, dacă este cazul, anumite prerogative de autoritate publică, și anume să procedeze la exproprieri, nu se opune ca aceasta să fie calificată drept un *contract* în sensul articolului 1 litera (a) din Directiva 93/37 [48].

56. Se poate chiar exclude de la bun început faptul că este vorba despre un *contract in-house* sau de un *contract quasi in-house* [49] în sensul jurisprudenței Teckal [50], deoarece SEDL este o societate cu capital mixt și, prin urmare, colectivitățile teritoriale care participă la capitalul său nu pot să exercite în privința sa un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii [51].

57. Un contract este întotdeauna *cu titlu oneros* dacă autoritatea contractantă datorează o prestație în schimbul prestațiilor furnizate de antreprenor [52]. Având în vedere obiectivele Directivei 93/37, care urmărește să deschidă aceste piețe de achiziții publice și să contribuie la realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii în acest domeniu [53], noțiunea de caracter oneros trebuie interpretată în sens larg. Aceasta nu cuprinde doar contraprestații în bani, ci orice fel de obligații asumate de autoritatea contractantă în schimbul executării contractului de achiziție publică de lucrări, spre exemplu, angajându-se să participe în mod concret la finanțarea acțiunii sau asumându-și eventualele pierderi pe care le-ar presupune executarea sa.

58. În cazul de față, orașul Roanne nu numai că s-a obligat să vireze suma de 2 925 000 de euro pentru cesiunea spațiului public de parcare. Acesta s-a angajat în plus să participe la finanțarea tuturor lucrărilor care urmează a fi realizate, participare care se ridica, potrivit bilanțului estimat, la suma de 2 443 103 euro corespunzătoare primei etape și la suma de 3 034 341 de euro pentru ansamblul lucrării. Pe de altă parte, se prevedea că, la expirarea convenției, orașul Roanne va deveni automat proprietar al terenurilor și lucrărilor care nu fuseseră cedate unor terți, că acesta va asigura executarea contractelor în curs și va prelua datoriile contractate de SEDL până la această dată. Fiecare dintre aceste obligații are caracterul unei contraprestații furnizate de

48 — Hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctul 73).

49 — În acest sens, a se vedea concluziile noastre în cauza Parking Brixen (hotărâre citată la nota de subsol 39), punctul 2.

50 — Hotărârea Teckal (citată la nota de subsol 46, punctul 50 a doua teză), din 8 mai 2003, hotărârea Spania/Comisia (C-349/97, Rec., p. I-3851, punctul 204 a patra teză), hotărârea Stadt Halle și RPL Lochau (citată la nota de subsol 33, punctul 49 a doua teză), hotărârea Comisia/Spania (citată la nota de subsol 46, punctul 38), hotărârea din 10 noiembrie 2005, Comisia/Austria (C-29/04, Rec., p. I-9705, punctul 34) și hotărârea Carbotermo și Consorzio Alisei (citată la nota de subsol 31, punctul 33); a se vedea de asemenea, în ceea ce privește situații de fapt care nu intră în domeniul de aplicare al directivelor privind contractele de achiziții publice, hotărârea Parking Brixen (citată la nota de subsol 39, punctele 58, 59 și 62) și hotărârea din 6 aprilie 2006, ANAV (C-410/04, Rec., p. I-3303, punctul 24 și următoarele).

51 — Hotărârile Stadt Halle și RPL Lochau (citată la nota de subsol 33, punctul 49), Comisia/Austria (citată la nota de subsol 50, punctul 46) și ANAV (citată la nota de subsol 50, punctul 31).

52 — În acest sens, hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctul 77).

53 — Al doilea considerent și al zecelea considerent a doua teză din Directiva 93/37. A se vedea de asemenea punctul 43 din prezentele concluzii.

autoritatea contractantă pentru proiectarea şi realizarea spaţiului de petrecere a timpului liber de către SEDL. În consecinţă, o convenţie de amenajare publică precum cea în discuţie este un contract cu titlu oneros.

c) Concluzie intermediară

59. Prin urmare, o convenţie de amenajare publică de tipul celei în discuţie în acţiunea principală îndeplineşte toate condiţiile unui contract de achiziţie publică de lucrări. Prima întrebare preliminară necesită, în consecinţă, următorul răspuns:

Suntem în prezenţa unui contract de achiziţie publică de lucrări în sensul articolului 1 din Directiva 93/37 în cazul în care, cu titlu de măsură de dezvoltare urbană, o primă autoritate contractantă încredinţează unei a doua autorităţi contractante proiectarea şi realizarea unui spaţiu de petrecere a timpului liber, din care doar anumite elemente sunt destinate a fi transferate, după ce au fost finalizate, către prima autoritate contractantă, în timp ce alte elemente sunt destinate a fi cedate direct terţilor de către a doua autoritate contractantă, prima autoritate contractantă preluând, cu toate acestea, elementele rămase nevândute la încheierea operaţiunii şi suportând riscul financiar final.

2. Cu privire la a doua întrebare: calculul pragurilor

60. A doua întrebare a instanţei de trimitere priveşte valoarea contractului în sensul articolului 6 din Directiva 93/37, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/52.

61. Dificultatea de a determina valoarea contractului în speţă este datorată faptului că veniturile pe care SEDL le va primi pentru proiectarea şi realizarea spaţiului de petrecere a timpului liber au mai multe componente: în primul rând, oraşul Roanne îi va plăti suma de 2 925 000 de euro pentru realizarea spaţiului public de parcare. În al doilea rând, oraşul Roanne va avea o participare financiară globală pentru ansamblul lucrărilor care urmează să fie realizate, estimată provizoriu la 2 443 103 euro pentru prima etapă şi la 3 034 341 de euro pentru ansamblul lucrării. În sfârşit, a treia sursă de venituri a SEDL este cedarea către terţi a unor elemente din spaţiul de petrecere a timpului liber care nu sunt destinate oraşului Roanne; venitul potenţial realizat în urma unor asemenea vânzări este evaluat în convenţia de amenajare publică la suma de 8 099 000 de euro.

62. Instanţa de trimitere solicită să se stabilească, în esenţă, care dintre aceste elemente trebuie luate în considerare la calculul valorii contractului; pe baza acestui lucru se poate stabili în speţă dacă pragul de 5 000 000 DST a fost depăşit sau nu. Textul articolului 6 din Directiva 93/37 nu conţine referiri la acest aspect. Cu toate acestea, este posibil să se desprindă consideraţii impor-

tante din obiectivele directivei menționate, de care trebuie să se țină seama la calculul valorii contractului.

63. După cum am menționat deja, Directiva 93/37 urmărește, în ansamblu, să contribuie la realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii, precum și la asigurarea unei concurențe efective în domeniul contractelor de achiziții publice [54]. Pragul prevăzut la articolul 6 din această directivă servește la identificarea contractelor de achiziții publice de lucrări care prezintă un interes particular pentru antreprenorii din alte state membre [55]. De altfel, în special în vederea apărării intereselor acestor antreprenori și pentru a le garanta egalitatea de tratament cu întreprinderile naționale, Directiva 93/37 impune respectarea unor proceduri specifice pentru atribuirea contractelor [56].

64. Criteriul determinant în contextul articolului 6 din Directiva 93/37 este, prin urmare, punctul de vedere al unui potențial ofertant. Doar astfel este posibil să se determine dacă un contract de achiziție publică de lucrări poate să prezinte un interes particular pentru un antreprenor străin [57] și trebuie, așadar, ca, în vederea unei deschideri a pieței și a asigurării concurenței, să facă obiectul unor proceduri specifice de atribuire a contractelor menționate în directiva respectivă.

65. Din punctul de vedere al ofertanților potențiali, în context este determinant în primul rând *volumul global* al contractului de achiziție publică, așadar cifra de afaceri totală pe care antreprenorul speră să o realizeze [58]. Dacă acel contract de achiziție publică de lucrări presupune că doar o parte din lucrările care urmează a fi realizate sunt destinate autorității contractante înseși, în timp ce restul sunt destinate a fi vândute către terți, valoarea contractului trebuie să fie calculată ținându-se seama și de elementele destinate terților.

66. În schimb, nu este relevant dacă cifra de afaceri pe care o va avea antreprenorul va proveni în totalitate sau doar în parte din resursele autorității contractante sau dacă o parte din venituri va proveni direct de la

54 — Al doilea considerent și al zecelea considerent prima teză din Directiva 93/37. A se vedea de asemenea punctul 43 din prezentele concluzii.

55 — În acest sens, a se vedea al șaselea considerent al Directivei 93/37.

56 — Chiar dacă libertățile fundamentale impun asigurarea unui minim de publicitate chiar sub aceste praguri (*principiul transparenței*; în acest sens, a se vedea hotărârea din 21 iulie 2005, Coname, C-231/03, Rec., p. 7287, punctele 16-22, hotărârea Parking Brixen, citată la nota de subsol 39, punctele 46-50, și hotărârea ANAV, citată la nota de subsol 50, punctele 18-22), cerințele sunt mai reduse decât în domeniul de aplicare al directivei în materia contractelor de achiziții publice (în acest sens, a se vedea concluziile noastre din cauza Parking Brixen, citată la nota de subsol 49, punctul 37).

57 — Acest aspect a fost subliniat și în hotărârea din 5 octombrie 2000, Comisia/Franța (C-16/98, Rec., p. I-8315, punctele 44 și 46), în legătură cu o problemă similară în cadrul Directivei 93/38/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice în sectoarele apei, energiei, transporturilor și telecomunicațiilor (JO L 199, p. 84).

58 — Pe această idee principală se bazează de fapt și articolul 6 alineatele (3)-(5) din Directiva 93/37. Prin urmare, evaluarea globală a lucrării sau a contractului de achiziție de lucrări este hotărâtoare, interzicându-se separarea acestora astfel încât lucrării sau contractului să nu i se aplice, în tot sau în parte, procedura de atribuire a contractelor.

terţi. Într-adevăr, în condiţiile în care autoritatea contractantă însărcinează antreprenorul cu operaţiunea în ansamblul său, incluzând eventualele elemente destinate terţilor, şi îl finanţează cel puţin în parte, există un risc al inegalităţii de tratament al subantreprenorilor străini în ceea ce priveşte acţiunea în ansamblul său şi, în consecinţă, realizarea obiectivelor de deschidere a pieţei şi de asigurare a concurenţei efective sunt compromise.

67. Aplicându-se la o situaţie precum cea din speţă, acest lucru înseamnă că, în mod cert, nu trebuia să se ţină cont doar de preţul plătit de oraşul Roanne pentru spaţiul public de parcare, în valoare de 2 925 000 de euro, şi de participarea sa financiară în valoare preconizată de 3 034 341 de euro [59]. Dimpotrivă, trebuie să se includă în calcul şi ansamblul veniturilor pe care întreprinderea căreia i s-a atribuit lucrarea le va obţine probabil din vânzarea elementelor din spaţiul de petrecere a timpului liber, şi anume încă 8 099 000 de euro. Acest lucru este aplicabil cu atât mai mult în speţă, cu cât, prin intermediul participării sale financiare globale, oraşul Roanne a subvenţionat în mare măsură şi elementele spaţiului de petrecere a timpului liber destinate terţilor.

68. În schimb, dacă, în afara obligaţiilor de plată în sens strict care incumbă oraşului Roanne [60], calculele nu ar include şi venitul care ar putea fi realizat prin vânzările către terţi, în sumă de 8 099 000 de euro, ci doar obligaţiile de garanţie asumate de oraş în această privinţă [61], valoarea contractului astfel calculată nu ar reflecta fidel cifra de afaceri care ar putea fi realizată şi, prin urmare, interesul pe care îl prezintă acest contract de achiziţie publică de lucrări pentru potenţiali ofertanţi.

69. În aceste condiţii, trebuie să se răspundă la a doua întrebare preliminară după cum urmează:

Pentru determinarea valorii contractului în sensul articolului 6 din Directiva 93/37, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/52, trebuie să se ia în considerare volumul total al contractului, astfel cum se prezintă acesta din punctul de vedere al antreprenorului. Nu este suficient ca în calcul să fie inclus doar preţul anumitor elemente dintr-o lucrare transferate autorităţii contractante, participarea financiară la care s-a obligat această autoritate şi eventualele riscuri pe care şi le-a asumat.

59 — Din ceea ce cunoaştem, se prevăzuse iniţial să se atribuie realizarea celor două etape aceleiaşi întreprinderi. Din acest motiv, contribuţia financiară a oraşului la ansamblul acţiunii este determinantă [raţionament întemeiat pe articolul 6 alineatul (3) din Directiva 93/37, în aplicarea căruia valoarea diferitelor loturi trebuie adunată]. Ar trebui să se ţină seama şi de suma de 210 000 de euro, menţionată la nota de subsol 10, care urma să fie furnizată de către alte părţi la proiect.

60 — Şi anume 2 925 000 de euro pentru spaţiul public de parcare, precum şi o participare financiară în sumă de 3 034 341 de euro pentru ansamblul operaţiunii (a se vedea nota de subsol 59).

61 — Şi anume preluarea automată de către oraşul Roanne, la sfârşitul lucrării, a elementelor din spaţiul de petrecere a timpului liber care nu vor fi fost cedate unor terţi, precum şi preluarea tuturor obligaţiilor în curs.

3. Cu privire la a treia întrebare: posibilitatea de a nu recurge la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice

70. Prin a treia întrebare, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă este posibil să nu se recurgă la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice prevăzută în Directiva 93/37 în cazul în care, în temeiul dreptului național, convenția în cauză nu poate fi încheiată decât cu anumite persoane juridice, iar acestea vor trebui să aplice ele însele procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice pentru atribuirea unor eventuale contracte subsecvente.

71. Potrivit unei jurisprudențe constante, directivele din domeniul contractelor de achiziții publice sunt aplicabile de asemenea în cazul în care antreprenorul căruia i-a fost atribuit contractul este el însuși o autoritate contractantă [62]. În consecință, trebuie, în principiu, să se organizeze o procedură de atribuire a contractelor de achiziții publice în acest caz.

72. Este cu siguranță posibil ca antreprenorul însărcinat cu lucrările, spre exemplu atunci când își asumă rolul de antreprenor general, să fie obligat să aplice procedurile de încheiere a contractelor de achiziții publice în continuare pentru selectarea subantreprenorilor. Or, astfel de proceduri consecutive privesc în general doar anumite părți din contractul global. Pe de altă parte, este posibil ca, având în vedere valoarea redusă a contractului, contractele încheiate cu subantreprenorii să rămână sub pragurile prevăzute și, prin urmare, să nu intre în domeniul de aplicare al directivelor în materia contractelor de achiziții publice. Cel puțin funcția de coordonare care le revine antreprenorilor generali ar fi întotdeauna sustrasă oricărei proceduri de atribuire a contractelor de achiziții publice. Eventuale proceduri ulterioare de atribuire a contractelor de achiziții publice în vederea selectării subantreprenorilor nu pot, prin urmare, compensa absența unei proceduri inițiale de atribuire a contractelor în vederea atribuirii contractului antreprenorului general.

73. Aceeași este situația și în speță: într-adevăr, se prevede că, în cadrul proiectării și realizării spațiului de petrecere a timpului liber din Roanne, SEDL va atribui anumite sarcini unor subantreprenori și, în acest scop, va recurge la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, însă acest fapt nu presupune în niciun caz includerea tuturor sarcinilor pe care convenția de amenajare publică le atribuie SEDL și în special a misiunii de coordonare și responsabilitate globală a operațiunii, care rămân ale acesteia. Obiectul convenției de amenajare publică dintre orașul Roanne și SEDL și obiectul eventualelor contracte subsecvente atribuite de către SEDL subantreprenorilor săi nu sunt, prin urmare, identice.

74. Toate acestea ne conduc la ideea că o convenție de amenajare publică precum cea

62 — Hotărârile citate la nota de subsol 46 Teckal (punctul 42 a doua teză și punctul 51) și ARGE (punctul 40); în același sens, hotărârile Comisia/Germania (citată la nota de subsol 33, punctele 18 și 19) și Comisia/Spania (citată la nota de subsol 46, punctele 38-40).

în cauză nu ar putea fi încheiată fără să fie precedată de o procedură de atribuire a contractelor de achiziţii publice.

75. Hotărârea Scala din Milano nu infirmă această analiză. În respectiva cauză, Curtea a considerat că era inutil să se impună unei comune să aplice procedurile de atribuire a contractelor de achiziţii publice prevăzute în Directiva 93/37 înainte de atribuirea unui contract de achiziţie publică de lucrări, precizând că efectul util al Directivei 93/37 era totuşi respectat dacă legislaţia naţională permitea administraţiei comunale să oblige responsabilul cu împărţirea loturilor, titular al autorizaţiei, să aplice respectivele proceduri [63].

76. Curtea a indicat, într-adevăr, ulterior că acest raţionament nu era justificat decât în raport cu circumstanţele particulare ale cauzei Scala din Milano; situaţia de fapt de la originea litigiului se caracteriza prin aceea că proprietarul terenurilor care făceau obiectul lotizării, titular al autorizaţiei de construcţie, era desemnat prin lege drept responsabil pentru executarea contractului de achiziţie publică de lucrări, iar municipalitatea, în calitate de autoritate contractantă, nu avea posibilitatea să aleagă un alt antreprenor [64].

63 — Hotărârea Scala din Milano (citată la nota de subsol 18, punctul 100).

64 — Hotărârea din 20 octombrie 2005, Comisia/Franţa (citată la nota de subsol 15, punctul 57).

77. Nimic nu indică în speţă că posibilitatea de alegere a oraşului Roanne în ceea ce priveşte cocontractantul său era de asemenea limitată şi că SEDL era desemnată prin lege drept responsabilă pentru executarea contractului.

78. Este adevărat că, în temeiul dreptului francez în vigoare la momentul respectiv, convenţiile de amenajare publică nu puteau fi încheiate decât cu un cerc limitat de persoane. Din articolul L. 300-4 al doilea paragraf din Codul de urbanism, în redactarea anterioară, rezultă că numai instituţii publice franceze şi anumite societăţi franceze cu capital mixt puteau deveni cocontractanţi în acel moment. Totuşi, acest lucru nu înseamnă că, precum în cauza Scala din Milano, în temeiul legii, lucrările nu puteau fi atribuite decât unui singur antreprenor, iar acesta era individualizat de la început.

79. Există încă un motiv pentru care o prevedere precum articolul L. 300-4 al doilea paragraf din Codul de urbanism, în redactarea anterioară, nu ar putea justifica absenţa procedurii de atribuire a contractelor de achiziţii publice prevăzute în Directiva 93/37: reducând cercul eventualilor cocontractanţi la un număr restrâns de persoane juridice, a căror caracteristică comună este faptul că sunt fie instituţii publice franceze, fie sub controlul unor asemenea instituţii, această prevedere exclude de la bun început posibilitatea ca autorităţile contractante să încheie convenţii de amenajare publică cu antreprenori străini. Prin urmare, orice deschidere a

pieței pentru un număr important de contracte de achiziții publice ar fi imposibilă. Această situație ar fi contrară obiectivelor Directivei 93/37, care urmărește eliminarea restricțiilor la libertatea de stabilire și la libertatea de a presta servicii în domeniul contractelor de achiziții publice de lucrări și deschiderea acestor piețe către o concurență efectivă [65].

80. Numai articolul 6 din Directiva 92/50 permite renunțarea la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice, în cazul în care contractele de achiziții publice de servicii sunt atribuite unei entități care este ea însăși o autoritate contractantă pe baza anumitor drepturi exclusive de care aceasta beneficiază. Fiind vorba despre o derogare, această prevedere este totuși de strictă interpretare [66] și nu ar putea fi transpusă prin analogie la alte directive din domeniul contractelor de achiziții publice [67]. Pe de altă parte, potrivit informațiilor de care dispunem, societăți de amenajare cu capital mixt precum SEDL nu beneficiază în niciun caz de un drept exclusiv, în sensul prevederii menționate, în ceea ce privește proiectarea și realizarea spațiului de petrecere a timpului liber.

81. În speță, putem lăsa deschisă întrebarea dacă, în viitor, articolul 11 din Directiva 2004/18 poate conduce la o asemenea soluție, faptele aflate la originea acțiunii principale neintrând în domeniul de aplicare *ratione temporis* al directivei menționate.

82. Prin urmare, trebuie să se răspundă la a treia întrebare preliminară după cum urmează:

Nu se poate evita folosirea procedurii de atribuire a contractelor de achiziții publice prevăzute în Directiva 93/37 pentru simplul motiv că, în temeiul dreptului național, convenția în cauză nu poate, în orice caz, să fie încheiată decât cu anumite persoane juridice și că acestea trebuie ele însele să aplice procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice pentru atribuirea unor eventuale contracte subsecvente.

65 — A se vedea în special al doilea și al zecelea considerent ale Directivei 93/37, precum și principiul nediscriminării, prevăzut la articolul 6 alineatul (6) din aceasta. În același sens, hotărârea din 20 octombrie 2005, Comisia/Franța (citată la nota de subsol 15, punctele 60, 61 și 68).

66 — În ceea ce privește principiul interpretării stricte a excepțiilor de la principiile care guvernează atribuirea contractelor de achiziții publice, a se vedea hotărârea Comisia/Spania (citată la nota de subsol 50, punctul 48), precum și hotărârile Stadt Halle și RPL Lochau (citată la nota de subsol 33, punctul 46) și ANAV (citată la nota de subsol 50, punctul 26).

67 — În acest sens, hotărârile Teckal (citată la nota de subsol 46, punctul 44) și Carbotermo și Consorzio Alisei (citată la nota de subsol 31, punctul 33).

VI — Concluzie

83. Având în vedere cele de mai sus, propunem Curţii să răspundă tribunal administratif de Lyon după cum urmează:

„1) Suntem în prezenţa unui contract de achiziţie publică de lucrări în sensul articolului 1 din Directiva 93/37 a Consiliului din 14 iunie 1993 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziţii publice de lucrări în cazul în care, cu titlu de măsură de dezvoltare urbană, o primă autoritate contractantă încredinţează unei a doua autorităţi contractante proiectarea şi realizarea unui spaţiu de petrecere a timpului liber, din care doar anumite elemente sunt destinate a fi transferate, după ce au fost finalizate, către prima autoritate contractantă, în timp ce alte elemente sunt destinate a fi cedate direct terţilor de către a doua autoritate contractantă, prima autoritate contractantă preluând, cu toate acestea, elementele rămase nevândute la încheierea operaţiunii şi suportând riscul financiar final.

2) Pentru determinarea valorii contractului în sensul articolului 6 din Directiva 93/37, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/52, trebuie să se ia în considerare volumul total al contractului, astfel cum se prezintă acesta din punctul de vedere al antreprenorului. Nu este suficient ca în calcul să fie inclus doar preţul anumitor elemente dintr-o lucrare transferate autorităţii contractante, participarea financiară la care s-a obligat această autoritate şi eventualele riscuri pe care şi le-a asumat.

3) Nu se poate evita folosirea procedurii de atribuire a contractelor de achiziţii publice prevăzute în Directiva 93/37 pentru simplul motiv că, în temeiul dreptului naţional, convenţia în cauză nu poate, în niciun caz, să fie încheiată decât cu anumite persoane juridice şi că acestea trebuie ele însele să aplice procedurile de atribuire a contractelor de achiziţii publice pentru atribuirea unor eventuale contracte subsecvente."